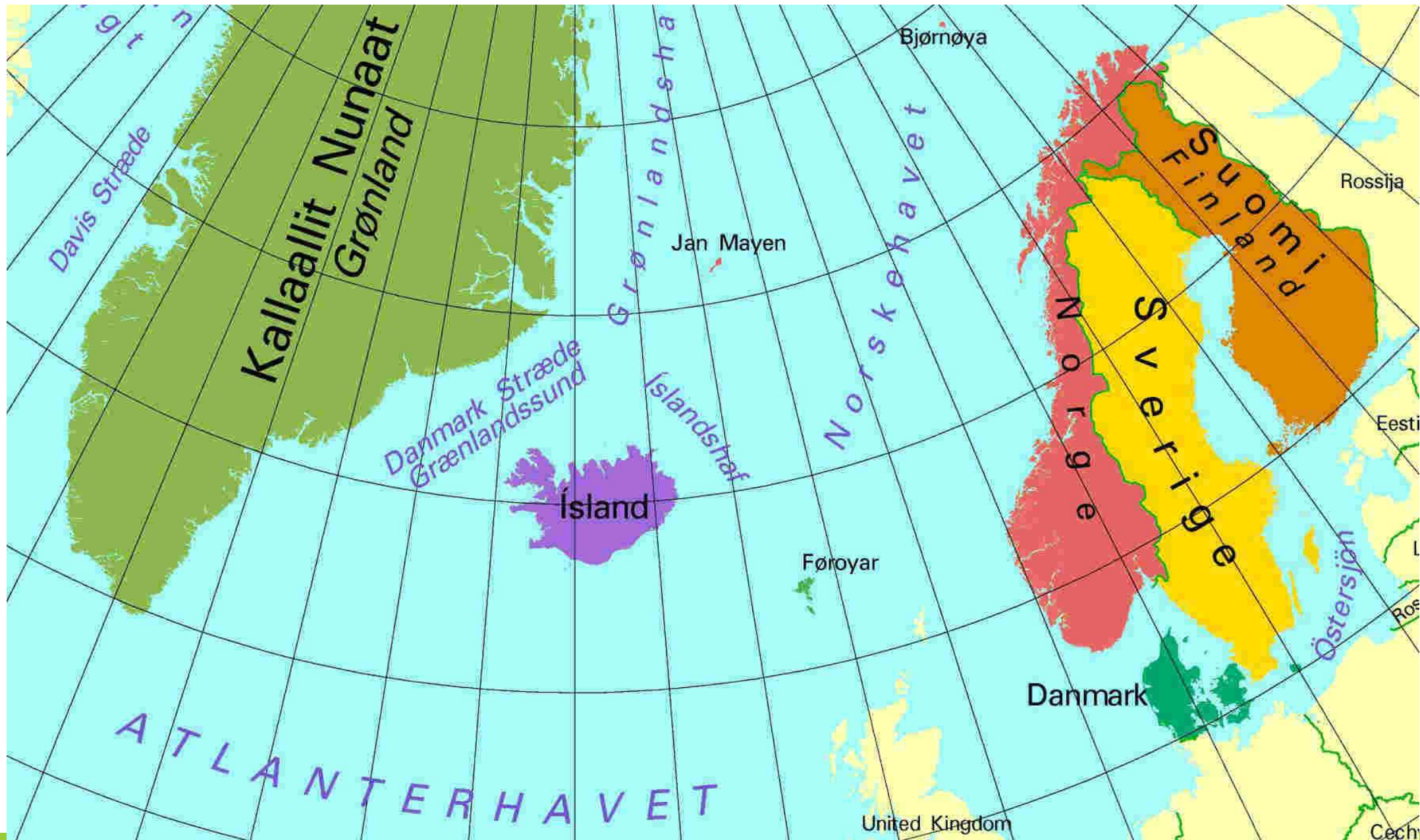

Dansk i Vestnordens klasserum

ANDEL I DET NORDISKE IMAGE?

BEFOLKNING

• Grønland	55. 984
• Danmark	5 678 348
• Finland	5 471 753
• Færøerne	49 947
• Island	329 100
• Norge	5 165 802
• Sverige	9 747 000
• Åland	28 502

Antal beboere i Vestnorden: 435.031

AFSTANDE

- København - Nuuk: 3.540 km
- København - Reykjavík: 2.107 km
- København - Thorshavn: 1.311 km
- København - Oslo: 484 km
- København - Stockholm: 523 km
- København - Mariehamn: 657 km
- København - Helsinki: 884 km

Fakta 1

Dansk er **obligatorisk** skolefag i Vestnorden

De eneste lande udover Danmark, der har dansk på skoleskemaet

Dansk som skolefag i Vestnorden er **aldrig** blevet undersøgt

I Færøerne har man dansk fra 3. klasse, der bruger man danske materialer

I Island har man dansk fra 5./6. klasse og bruger materialer, der fokuserer på dansk som fremmedsprog

I Grønland har man dansk fra skolestart – **tosproget** materiale, parallelle tekster både på dansk og grønlandsk

Fakta 2

Engelsk er første fremmedsprog i alle disse lande

Grønlandsk er skolesprog i grundskolen i Grønland, men dansk er skolesprog i gymnasiet

Dansk er tilvalgsfag i ungdomsuddannelserne i Færøerne

Internetforbindelse i grundskoler: fremragende i Island og Færøerne og slet ikke god i Grønland

Dansk i Færøerne, Grønland og Island er deres transitbillet til Norden

Norden anses som et studie- og arbejdsmarked for unge i Vest-Norden

På universiteterne i Norden er det i det seneste årti gået tilbage med undervisning i de nordiske sprog

Nabosprog

"SPROG som er sproghistorisk nærtbeslægtet med et givet sprog fx svensk i forhold til dansk" (DDO.dk)

De tre skandinaviska språken omtales som grannspråk även om termen delvis blir något missvisande för västnorden och Finland.

Lars-Olof Delsing och Katrina Lundin Åkesson

- Færøsk er nabosprog til Islandsk på samme måde som dansk er til norsk
- Nordiske sprog kan i Island og Færøerne være nabosprog på grund af sprogenes beslægtethed, især skriftsprog
- De nordiske sprog kan i Vestnorden anses som fremmedsprog på grund af udtale i Island og Færøerne - og på grund af sprogets oprindelse i Grønland.

ORD I NORD

	íslenska	føroysk	dansk	norsk	svenska	kalaallisut
Ord som ligner	haust	heyst	efterår	høst/ haust	höst	ukiaq
	gleraugu	brillur	briller	briller	glasögon	isarussat
	egg	egg	æg	egg	ägg	mannik
	sól	sól	sol	sol	sol	seqineq
Forskellige ord	gos	sodavand	sodavand	brus	läsk	sodavandi
	tölva	telda	computer	datamaskin	dator	compureri
	seðlaveski	mappa	tegnebog	lommebok	plånbok	aningaasivik
	heppni	hepni/ eydna	held	flaks	tur	iluanaarneq

Projektet, Dansk - 1 - 2- 3

Dansk-1-2-3 er et samarbejds- og forskningsprojekt med de formål

- at fastslå nordisk sprogforståelse som en del af multilingual realitet med en kraftig tendens til engelsk dominans
- at undersøge i fællesskab dansk i grundskoler i Island, Færøerne, Grønland og andetsprogs miljøer i Danmark, som
 - a) et fag i skolen,
 - b) et instrument undervisningen,
 - c) til kommunikation i og uden for skolen.

Projektet benytter sig af

- on-line undersøgelser blandt unge og deres lærere
- seminarer med følge- og fokusgrupper
- præsentationer til konferencer og skriftlig dokumentation og via hjemmeside

Den største forhindring i undervisningen af dansk ifølge islandske lærere:

Skolebestyrere

Ingen ambitioner for at faglærere underviser i dansk

Skoleadministrationens prioritering af engelsk på bekostning af dansk

Holdning til dansk blandt skoleadministrationen

Myten om at dansk er kedeligt og svært

Læremidler

Udgivet læremidler er ensartede og monotone

Udgivet læremidler egner sig kun til en mindre del af eleverne

Skoleadministrationen er ofte ikke indstillet på at skaffe supplerende materialer

„Ingen ambitioner for at faglærere underviser i dansk“

Fire grupper af lærere, der underviser i dansk

- klasselærer uden dansk
- klasselærer, der har boet i Danmark, gift med en dansker, eller har danske forældre
- klasselærer, som har 40 ETCS i dansk
- faglærer i dansk med BA i dansk som hovedfag (120) eller alenefag (180), M-pæd/MA

Samme materialer – samme efteruddannelsesstilbud.

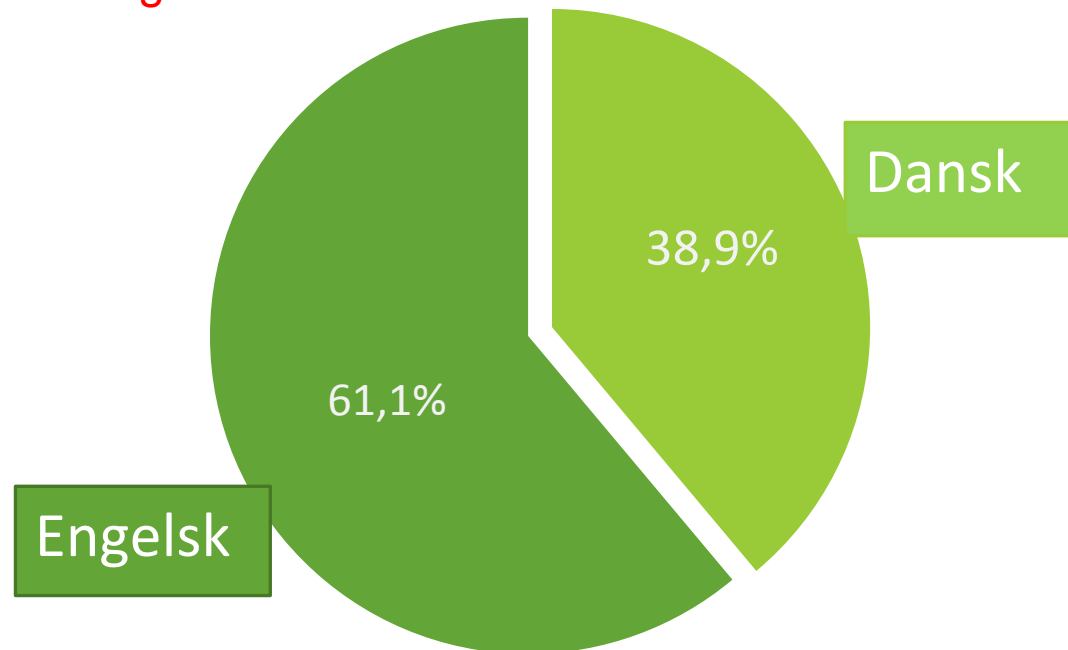
„Skoleadministrationens prioritering af engelsk på bekostning af dansk“

1380 minutter er afsat til undervisning i fremmedsprog

Oplysninger fra 92* skolebestyrer i september – oktober 2015 –

Svar fra af alle grundskoler i Island.

Højest	52%	1
	46,30%	4
	43,50%	7
	40,50%	17
	37,70%	12
	34,70%	16
Lavest	31,9%	3

Islandske læreres ønsker om faglig udvikling

Professionel kompetenceudvikling

➤ *Formel uddannelse i dansk*

- Mulighed for at udvikle dansk sproglig viden
- Kurser om sproget og sprogbrug
- Mulighed for at kunne bruge voksensproget i større omfang
- Træning af talefærdighed

➤ *Kurser, seminarer og konferencer*

- Kurser, udefineret indhold (7)
- Seminarer, hvor de lærer om nye emner og nye undervisningsmetoder – ikke kun at lære at bruge iPad

Islandske læreres ambitioner på elevernes vegne:

Selvtillid og motivation

- At de ikke **bliver nervøse** eller bange, hvis de ikke forstår sproget, når de bliver tiltalt på dansk
- At de **kan bruge de midler, de har til rådighed** for videreudvikling af deres kompetencer
- At de **kan bruge deres eksisterende kompetencer** i en ny sammenhæng
- At de **er motiverede for at deltage i det nordiske**, fx bo, studere, arbejde
- At de **har selvtillid nok** til at bruge målsproget
- At eleverne **er åbne for målsprogets muligheder** og **ikke giver op**

Kommunikation

- At de kan kommunikere
- At de kan bede om hvad de har brug for
- At de kan fortælle om sig selv
- At de kan bede andre om at tale tydeligt og omformulere, hvis de ikke forstår
- At bruge målsproget når de rejser rundt i Norden
- At eleverne har tilstrækkelige kompetencer i de fire færdigheder til brug i dagligdagen

Islandske elevers holdning til dansk

- 30,0% har personlig relation til Danmark
- 62,9% er positivt indstillet for dansk som fag
- 70,5% mener, de har gavn af at kunne dansk i fremtiden
- 76,0% mener, at dansk kan være gavnligt, når man skal arbejde i Danmark eller det øvrige Norden
- 76,8% ved, at når man kan dansk, kan man også tale med folk i Norge, Sverige, Finland, Færøerne
- 78,2% har gavn af at kunne dansk, når man skal studere i Danmark eller Norden

Deltagerne gik alle i grundskolens afgangsklasse – skoleåret 2014-2015.

Resumé

Både de færøske og de islandske børn synes, det er godt at have dansk på skoleskemaet

De færøske børn har dansk **to år længere** end de islandske

Et mindretal af de islandske og de færøske børn har boet i Danmark eller Norden

De unge i begge lande er interesserede i at udveksle og samarbejde med unge fra det øvrige Norden

De færøske unge oplyser, at de ofte behøver at bruge dansk i deres dagligdag, hvad der ikke er tilfældet blandt de islandske

Majoriteten af færøske unge mener i deres selvevaluering, at de har nemt ved at kommunikere med danskere og andre nordboere

En nordisk læreruddannelse: Et eksklusivt nordisk uddannelsesstilbud for studerende i hele Norden?

Omrejsende studerende?

120 ECTS

De studerende deltager skiftevis i kurser i de nordiske lande, hvor der lægges vægt på forståelse, mundtlig kommunikation og kulturelle ligheder og forskelle

Før og efterfølgende MOOC kurser efter ophold i landene, hvor der lægges vægt på didaktiske spørgsmål, massiv skriftlig fremstilling og opfølgning af mundlig fremstilling og forståelse ved brug af internettelefon

